

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Ģimenes Lietas Un Mantojums](#) > [Likumīga Pārceļšanās Uz Ārzemēm Ar Bērniem](#) Germany

Likumīga pārceļšanās uz ārzemēm ar bērniem

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Kādos apstākļos viens vecāks var likumīgi aizvest bērnu uz citu valsti bez otra vecāka piekrišanas?

Jautājums par to, kur vajadzētu būt bērna pastāvīgajai dzīvesvietai, ir atkarīgs no juridiskajiem noteikumiem par tiesībām noteikt bērna dzīvesvietu un ir daļa no faktiskās bērna aprūpes (Vācijas Civilkodeksa (*Bürgerliches Gesetzbuch, BGB*) 1631. panta 1. punkts). Tāpat kā rūpes par bērna īpašumu, arī bērna pastāvīgās dzīvesvietas jautājums saskaņā ar Civilkodeksa 1626. panta 1. punktu ietilpst vecāku aizgādības tvērumā.

Ja tikai vienam no vecākiem ir vecāku aizgādība un tādējādi tiesības noteikt bērna dzīvesvietu, viņam nav vajadzīga otra vecāka piekrišana, lemjot par bērna dzīvesvietu un tādējādi arī par to, vai bērns būtu jāaizved uz citu valsti.

Ja abiem vecākiem ir vecāku aizgādība, viņiem kopīgi jāizlemj, vai bērns būtu jāaizved uz citu valsti. Tas tādēļ, ka šim jautājumam – atšķirībā, piemēram, no īsa atvaļinājuma uz kādu kaimiņvalsti Eiropā –, ir būtiska nozīme Civilkodeksa 1687. panta 1. punkta pirmā teikuma izpratnē, un tā izlemšanā ir nepieciešama abu vecāku piekrišana.

Tomēr ģimenes lietu tiesa pēc pieprasījuma var nodot vecāku aizgādību konkrētos jautājumos – un tādējādi, piemēram, tiesības noteikt bērna dzīvesvietu – tikai vienam no vecākiem, sk. Civilkodeksa 1671. panta 1. punktu. Arī šajā gadījumā – pat kopīgas vecāku aizgādības gadījumā citās lietās – šis vecāks pēc saviem ieskatiem un bez otra vecāka piekrišanas var lemt par bērna dzīvesvietu un tādējādi par bērna aizvešanu uz citu valsti.

2 Kādos apstākļos bērna aizvešanai uz citu valsti ir nepieciešama otra vecāka piekrišana?

Ja vecākiem ir kopīga aizgādība par bērnu (vai vismaz attiecībā uz tiesībām noteikt bērna dzīvesvietu), ir vajadzīga otra vecāka piekrišana bērna aizvešanai uz ārvalstīm (sk. arī atbildi uz 1. jautājumu).

3 Kā bērnu var likumīgi aizvest uz citu valsti, ja otrs vecāks nepiekrīt bērna aizvešanai uz citu valsti gadījumos, kad šāda piekrišana ir nepieciešama?

Bērna aizvešana uz citu valsti ir likumīga, ja vecāks, kurš vēlas pārcelties kopā ar bērnu, drīkst pēc saviem ieskatiem pieņemt šādu lēmumu, piemēram, tāpēc, ka viņam vienam ir vecāku aizgādība vai vismaz tiesības noteikt bērna dzīvesvietu (sk. arī atbildi uz 1. jautājumu).

Tomēr, ja vecākiem abiem ir vecāku aizgādība, bet viņiem ir atšķirīgi viedokļi par bērna pārceļšanos uz ārvalstīm

un viņi nevar vienoties par šo jautājumu, viņi katrs var vērsties ģimenes lietu tiesā, lai saskaņā ar Civilkodeksa 1628. pantu tiesības lemt par pārceļšanos tiktu piešķirtas vienam no viņiem. Tad tiesai lēmums ir jāpieņem, par prioritāti izvirzot bērna labākās intereses un ņemot vērā konkrētos lietas apstākļus un praktiskos apsvērumus, kā arī iesaistīto personu tiesiskās intereses (Civilkodeksa 1697.a pants).

Turklāt, ja bērna vecāki dzīvo atsevišķi, viens no vecākiem arī var vērsties ģimenes lietu tiesā saskaņā ar Civilkodeksa 1671. panta 1. punktu un lūgt, lai viņam vienam piešķir vecāku aizgādību vai vecāku aizgādību konkrētā jautājumā, piemēram, tiesības lemt par bērna dzīvesvietu. Tiesa šo pieteikumu apmierinās, ja otrs vecāks tam piekrist (izņemot, ja tam nepiekrīt bērns, kuram ir vismaz 14 gadi) vai ja kopīgas vecāku aizgādības (daļēja) atcelšana vai vecāku varas (daļēja) nodošana pieteikuma iesniedzējam atbilst bērna interesēm. Ja tiesa šo pieteikumu apstiprina, šis vecāks var brīvi lemt par bērna dzīvesvietu.

4 Vai tos pašus noteikumus piemēro gan pagaidu aizvešanai (piemēram, atvaļinājuma, veselības aprūpes u.c. gadījumos), gan pastāvīgai aizvešanai? Attiecīgā gadījumā, lūdzu, norādiet, kādā formā ir jāsniedz attiecīgās piekrišanas

Vecāks, kuram vienam ir vecāku aizgādība vai kuram vienam ir tiesības noteikt bērna dzīvesvietu, var uz īsiem laika posmiem aizvest savu bērnu uz ārvalstīm, kad vien viņš to vēlas.

Turpretī, ja bērns ir abu vecāku kopīgā aizgādībā, šis lēmums būtībā abiem vecākiem ir jāpieņem kopā (Civilkodeksa 1627. pants). Ja vecāki, kuriem ir kopīga aizgādība par bērnu, dzīvo atsevišķi, viņiem abiem kopīgi jāizlemj, vai plānotais brauciens ir ikdienas jautājums vai būtiskas nozīmes jautājums (Civilkodeksa 1687. panta 1. punkta pirmais teikums). Vecāks, pie kura bērns dzīvo parasti, ir tiesīgs vienpersoniski lemt par ikdienas jautājumiem (Civilkodeksa 1687. panta 1. punkta otrais teikums). Saskaņā ar Civilkodeksa 1687. panta 1. punkta ceturto teikumu otrs vecāks – ja bērns dzīvo kopā ar viņu ar pirmā vecāka piekrišanu vai pamatojoties uz tiesas lēmumu – var pēc saviem ieskatiem lemt par bērna faktisko aprūpi, piemēram, par bērna maltītēm vai viņa gulētiešanas laiku. Tiesību aktos nav precizēts, kuri ir būtiskas nozīmes jautājumi, kuri ir ikdienas jautājumi vai kuri attiecas uz bērna faktisko aprūpi. Tas ir atkarīgs no konkrētiem lietas apstākļiem. Tādējādi principā gan vecāks, pie kura bērns parasti dzīvo, gan vecāks, kuram ir saskarsmes tiesības ar bērnu, var pēc saviem ieskatiem lemt par īslaicīgiem brīvdienu braucieniem uz ārvalstīm, ciktāl tas nav saistīts ar ceļošanu uz vietām, kurās bērns tiek pakļauts īpašam riskam, piemēram, attālām teritorijām, zonām, kurās netiek nodrošināta pietiekama medicīniskā aprūpe, vai vietām, kurās notiek politiski nemieri. Tomēr vecākam, kuram ir saskarsmes tiesības ar bērnu, par ceļojuma galamērķi ir iepriekš jāinformē vecāks, kura faktiskā aizgādībā ir bērns.

Tam vecākam, kuram nav piešķirtas aizgādības tiesības, nav tiesību lemt par bērna dzīvesvietu. Tomēr saskarsmes ar bērnu laikā viņam saskaņā ar Civilkodeksa 1687.a pantu ir arī tiesības pēc saviem ieskatiem lemt par jautājumiem, kas saistīti ar bērna faktisko aprūpi.

Lapa atjaunināta: 04/03/2026

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.